

Zespół Szkół w Siewierzu

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

„Adaptujemy naszą rzekę Czarną Przemszę.”

Autorki programu:
mgr Marzena Gocyła
mgr Aleksandra Serwa

Wstęp

Świat w zawrotnym tempie gna do przodu. Pod wpływem nowych odkryć i dokonań zmienia się nasze otoczenie i nastawienie człowieka do życia. W natłoku codziennych spraw trudno jest zatrzymać się, aby spojrzeć szerzej na świat – nie tylko przez pryzmat samego siebie, ale przede wszystkim przez odczucia naszych wychowanków. I to dla nich człowiek jako mieszkaniec naszej planety musi walczyć o to, aby nasza Ziemia była bezpieczna, piękna i nie skażona zanieczyszczeniami. Aby tego dokonać musimy uwrażliwić uczniów na konieczność dbania o naturalne środowisko przyrodnicze. Pragniemy zwrócić ich uwagę na potrzebę ochrony rzeki Czarnej Przemszy i jej otoczenia. Rzeki, która stanowi integralną część lokalnego środowiska naturalnego. Rzeki, która jest dla mieszkańców Siewierza miejscem relaksu i wypoczynku.

Adoptując z uczniami Czarną Przemszę pragniemy wyzwolić w nich ciekawość i wnikliwość obserwacji, wyposażyć ich w umiejętności analizowania i wyciągania wniosków, dyskusowania i argumentowania, stawiania hipotez i weryfikowania ich. Chcemy to osiągnąć poprzez innowacyjne formy i metody pracy, poprzez wycieczki tematyczne, plener malarski, spotkania z pracownikami miejscowej oczyszczalni ścieków. Zamierzamy również nawiązać współpracę z przedstawicielami Nadleśnictwa, Koła Wędkarskiego oraz Izby Regionalnej w Siewierzu. Będziemy dążyć do tego, aby uczniowie zdobywali nowe wiadomości i umiejętności nie tylko poprzez słuchanie, ale aktywne uczestnictwo w zajęciach ekologicznych. Podczas nich dzieci będą mieć możliwość dokonywania pomiarów, wykonywania doświadczeń, robienia zestawień i makiet. Wykażą się oni również zdolnościami plastycznymi i literackimi, będą prowadzić Kronikę przebiegu innowacji.

Wychodząc naprzeciw potrzebom edukacyjnym z zakresu edukacji ekologicznej, regionalnej i prozdrowotnej opracowano program innowacyjny, który realizowany będzie w grupie wychowanków świetlicy w wieku 7 – 11 lat w roku szkolnym 2008/2009 w ramach godzin etatowych. Do jego głównych zadań należy kształtowanie postaw proekologicznych i zachęcanie dzieci do pogłębiania wiedzy o otaczającym ich świecie. Program ma również na celu stworzenie więzi emocjonalnej pomiędzy uczniem a środowiskiem, w którym żyje. Łącząc naukę o środowisku przyrodniczym Siewierza z rzeczywistością życia codziennego, stwarzając możliwość pracy w grupach oraz szansę samodzielnego działania proponowany przez nas program staje się ważnym elementem zdobywania wiedzy o naszej małej ojczyźnie.

Podsumowaniem całorocznych działań będzie prezentacja multimedialna przedstawiająca efekty pracy uczniów oraz wręczenie im certyfikatów świadczących o udziale w innowacji. Certyfikaty uczniowie otrzymają na podstawie zdobytych sprawności.

Przebieg innowacji zostanie opisany i zaprezentowany na łamach lokalnej gazety oraz na stronie internetowej szkoły.

Celem opracowanego przez nas programu jest:

- pobudzanie wrażliwości na środowisko naturalne,
- kształtowanie aktywnej postawy i kultury ekologicznej,
- zachęcanie do podejmowania działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego,
- rozwijanie refleksji nad tym, jak żyjemy, jak działamy, jakie są skutki naszej działalności dla środowiska,
- nauka uważnej obserwacji,
- wyrabianie umiejętności dostrzegania zjawisk przyrodniczych i procesów zachodzących w przyrodzie,
- kształtowanie więzi emocjonalnych z najbliższym otoczeniem,
- zmiana wzorców zachowań cywilizacyjnych,
- rozwijanie zdolności manualnych,
- wdrażanie do współdziałania w grupie.

Treści programowe dotyczą następujących zagadnień:

- wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze,
- zapobieganie negatywnym skutkom wpływu człowieka na środowisko,
- znaczenie środowiska naturalnego dla zdrowia człowieka,
- fauna i flora Czarnej Przemszy,
- budowa koryta rzeki Czarnej Przemszy,
- zanieczyszczenia Czarnej Przemszy,
- sposoby spędzania czasu wolnego.

Metody i formy pracy:

- praca grupowa,
- praca zbiorowa,
- praca indywidualna.

Metody zajęć:

- doświadczenie,
- rozmowa,
- pogadanka,
- obserwacja,

- dyskusja,
- pomiar,
- burza mózgów,
- konkurs,
- wycieczka,
- plener malarski,
- spotkanie z wędkarzem,
- inscenizacja.

Spodziewane efekty:

- wykształcenie postawy gotowości do działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,
- wzrost świadomości ekologicznej uczniów,
- uświadomienie potrzeby dbania o czystość najbliższego otoczenia,
- podniesienie świadomości uczniów w zakresie potrzeby niesienia pomocy zwierzętom i ptakom w okresie zimowym,
- nabycie umiejętności współdziałania w grupie,
- wdrożenie do oszczędzania zasobów przyrodniczych dla następnych pokoleń,
- nabycie umiejętności aktywnego spędzania wolnego czasu,
- nabycie umiejętności wnikliwego obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie,
- wykształcenie więzi emocjonalnych ze swoim miejscem zamieszkania,
- rozbudzenie zainteresowania historią własnego środowiska.

Sposoby oceny uczniów:

- obserwacja zachowań uczestników zajęć,
- wytwory pracy uczniów,
- rozmowy z uczniami i rodzicami,
- ankiety,
- wywiad.

Ewaluacja programu

W trakcie realizacji innowacji dokonywana będzie ewaluacja. Ewaluacja ta ma na celu sprawdzenie, czy realizacja innowacji przebiega zgodnie z założeniami i czy uzyskiwane efekty spełniają oczekiwania autorów.

Ewaluacji programu podlegać zatem będą:

- atrakcyjność programu dla uczniów,
- różnorodność form i metod,
- zgodność programu innowacyjnego z jego założeniami.

W celu dokonania ewaluacji zbierane będą następujące dane dotyczące realizacji innowacji: opinie uczniów, nauczycieli i rodziców, pozytywne zmiany wychowawcze, wytwory pracy uczniów. Informacji na temat efektów wprowadzonej zmiany uzyskamy z dokumentacji szkolnej, wywiadu z uczniami, rodzicami, nauczycielami, obserwacji.

Do zbierania informacji wykorzystamy następujące metody i narzędzia badawcze: ankiety, testy, wywiad, obserwacja, metoda niedokończonego zdania.

Ewaluacji dokonają autorki, a jej wyniki opracowane w formie raportu przedstawione zostaną uczniom, rodzicom, radzie pedagogicznej, organowi prowadzącemu szkołę oraz organowi nadzoru pedagogicznego.

OPIS ZASAD INNOWACJI

1. Wrzesień: CO TO JEST RZĘKA? POZNAJEMY RZĘKĘ PŁYNĄCĄ PRZEZ SIEWIERZ – CZARNĄ PRZEMSZĘ.

- Spisanie kontraktu z uczniami,
- Sporządzenie plakatów informujących o innowacji,
- Wycieczka do biblioteki. Szukanie informacji w internecie,
- Wycieczka nad rzekę: robienie zdjęć,
- Założenie kroniki przebiegu innowacji,
- Sporządzenie gazetki ściennej prezentującej rzekę.

 Sprawność: wnikliwy obserwator

2. Październik: PRZYGLĄDAMY SIĘ BLIŻEJ CZARNEJ PRZEMSZY.

- Poznanie budowy koryta rzeki,
- Sporządzenie mapki przebiegu rzeki,
- Poznawanie narzędzi do pomiaru wody,
- Mierzenie szerokości, głębokości w różnych miejscach Czarnej Przemszy,
- Sporządzenie zestawienia z pomiarów i zaprezentowanie go w świetlicy szkolnej,
- Plener malarski,
- Uzupełnianie kroniki przebiegu innowacji.

 Sprawność: hydrolog

3. Listopad: PROPAGUJEMY IDEĘ CZYNNEGO WYPOCZYNKU NA ŚWIEŻYM POWIETRZU.

- Formy spędzania czasu wolnego w pobliżu rzeki,
- Zasady bezpieczeństwa podczas zabaw na świeżym powietrzu,
- Tworzenie nowych gier i zabaw przez uczniów związanych z czynnym wypoczynkiem,
- Wydanie mini-poradnika „Gry i zabawy”.

- Uzupełnianie kroniki przebiegu innowacji.

 Sprawność: sportowiec

4. Grudzień: CZARNA PRZEMSKA W TWÓRCZOŚCI LITERACKIEJ I PLASTYCZNEJ UCZNIÓW.

- Zapoznanie uczniów z legendą nt. Czarnej Przemszy,
- Pisanie opowiadań nt. Czarnej Przemszy,
- Pisanie wierszy nt. Czarnej Przemszy,
- Wykonanie collage`u z materiałów znalezionych przy brzegach Czarnej Przemszy (uplecienie ze sznurka maty, na której można zawieszać znajdowane materiały),
- Wydanie tomiku twórczości uczniów,
- Wystawa prac,
- Uzupełnianie kroniki przebiegu innowacji.

 Sprawność: artysta.

5. Styczeń: CZARNA PRZEMSKA ZIMĄ.

- Fotografowanie zmian zachodzących zimą w rzece,
- Konkurs plastyczny „Rzeka zimą”,
- Wykonanie karmników,
- Dokarmianie ptaków przy Czarnej Przemszy,
- Tworzenie zagadek, rebusów, krzyżówek dotyczących rzeki,
- Uzupełnianie kroniki przebiegu innowacji.

 Sprawność: zręczna dłoń

6. Luty: INSCENIZACJA NT. CZARNEJ PRZEMSKY.

- Napisanie scenariusza wspólnie z uczniami,
- Przydział ról poszczególnym uczniom,
- Przygotowanie scenografii, strojów,
- Napisanie piosenki o Czarnej Przemszy i stworzenie akompaniamentu muzycznego,

- Wystawienie sztuki dla uczniów klas młodszych,
- Uzupełnianie kroniki przebiegu innowacji.

 Sprawność: botanik

7. Marzec: CZY NASZA RZEKA JEST ZAGROŻONA ZANIECZYSZCZENIAMI?

- Doświadczenie: czystość wody, zapach, twardość wody,
- Wycieczka do oczyszczalni ścieków,
- Wywiad z pracownikiem oczyszczalni. Przekazanie materiałów do prasy lokalnej,
- Szukanie miejsc zagrażających rzece i fotografowanie ich,
- Sporządzenie dokumentacji prezentującej zanieczyszczenia Czarnej Przemszy i przedstawienie jej władzom miasta,
- Uzupełnianie kroniki przebiegu innowacji.

 Sprawność: miłośnik czystej rzeki

8. Kwiecień: PRZYBRZEŻNA ROŚLINNOŚĆ CZARNEJ PRZEMSZY.

- Zbieranie roślin przy rzece,
- Poznawanie gatunków zebranych roślin,
- Rozpoznawanie gatunków drzew,
- Założenie zielnika świetlicowego,
- Poznawanie technik suszenia roślin,
- Fotografowanie najciekawszych okazów roślin,
- Szukanie najgrubszego i największego drzewa nad Czarną Przemszą,
- Uzupełnianie kroniki przebiegu innowacji.

 Sprawność: miłośnik czystej rzeki

9. Maj: POZNAJEMY RYBY, KTÓRE ŻYJĄ W CZARNEJ PRZEMSZY.

- Nawiązanie współpracy z kołem wędkarskim,
- Spotkanie z wędkarzem,

- Poznanie zasad związanych z otrzymaniem karty wędkarskiej,
- Nauka zakładania przynęty na haczyk, bhp,
- Poznawanie gatunków ryb zamieszkujących Czarną Przemszę,
- Opracowanie wywiadu z wędkarzem i przekazanie materiałów do prasy szkolnej i lokalnej,
- Sporządzenie gazetki: Ryby Czarnej Przemszy,
- Gry sprawnościowe,
- Uzupełnianie kroniki przebiegu innowacji.

 Sprawność: wędkarz

10. Czerwiec: PODSUMOWANIE REALIZACJI INNOWACJI.

- Konkurs wiedzy o Czarnej Przemszy,
- Prezentacja multimedialna całości dokonań,
- Rozdanie certyfikatów